

5. 6. 2012

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právní úprava vydávání „radničních“ novin

V současné době je téma právní úpravy „radničních“ novin velmi aktuální - dosavadní právní úprava podléhá kritice, např. je jí vyčítána absence povinnosti objektivit y a vyváženosti obsahu radničních novin. Tomu má čelit chystaný návrh novely zákona č. [46/2000](#) Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), který je právě ve druhém čtení legislativního procesu, přičemž účinnost tohoto zákona je očekávána dne 1.1.2013.

Jelikož jsou radniční noviny periodickým tiskem, neboť splňují znaky uvedené v § 3 písm. a) tiskového zákona, vztahuje se na jejich vydávání tiskový zákon jako celek. Účinná právní úprava prozatím zvláštní postavení „radničních“ novin nevymezuje.

Vývoj novely tiskového zákona

V minulosti bylo vydávání obecních periodik v souvislosti se zneužíváním tiskovin k politické propagaci hojně diskutovaným tématem. Výzkumem se zabývalo zejména Oživení, o.s. v projektu Radniční listy bez cenzury v roce 2006.

Dne 19.1.2011 vláda České republiky schválila protikorupční strategii vlády ČR pro rok 2011 a 2012, která mimo jiné stanovila zavedení opatření proti zneužívání radničních periodik. Podle protikorupční strategie bylo cílem „vytvořit opatření směřující k úpravě pravidel pro vydávání periodického tisku orgány územních samosprávných celků, ve smyslu poskytování objektivních a vyvážených informací s výslovným zakotvením požadavku objektivit y a vyváženosti informací šířenými veškerými informačními prostředky, tedy nejen tiskem, rozhlasem nebo televizí, ale např. také internetem. Součástí návrhu zákona bude i stanovení vlastního kontrolního mechanismu plnění povinností územními samosprávnými celky při vydávání radničních periodik.“[1]

Dne 28.11.2011 se sešel Poradní sbor Vládního výboru pro koordinaci boje s korupcí na němž měly být dořešeny poslední úpravy připraveného změny novely tiskového zákona. Ze zprávy výboru[2] lze vyvodit, že navrhovaná novela zákona byla podrobena značné kritice.

Po předložení novely tiskového zákona Ministerstvem kultury vládě ČR bylo dne 1.2.2012 přijato usnesení vlády ČR č. 64, kterým byl schválen návrh zákona, kterým se mění zákon č. [46/2000](#) Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Již dne 13.2.2012 vláda ČR předložila Poslanecké sněmovně ČR výše jmenovaný návrh zákona, který byl následně rozeslán poslancům jako tisk 603/0. Organizační výbor projednání návrhu zákona doporučil, a to usnesením č. 229 dne 23. 2. 2012. Rovněž byl určen zpravodaj návrhu zákona, který navrhl přikázat návrh zákona k projednání Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu.

Dne 20.3.2012 proběhlo první čtení zákona[3] a 4.4.2012 byla projednána Výborem pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu. Výbor doporučil Poslanecké sněmovně přijmout vládní

návrh novely tiskového zákona s tím, že doporučil změnit účinnost novely ze dne 1.9.2012 na 1.1.2013.

Aktuálně probíhá obecná rozprava druhého čtení vládního návrhu zákona.

Nejpodstatnější změny tiskového zákona

Ve výkladovém ustanovení § 3 dosud zcela chyběla definice obecních periodik. Nově se tedy vymezuje pojem „periodický tisk územního samosprávného celku“, a to v § 3, ke kterému bylo na konci doplněno písmeno g), které zní: „periodickým tiskem územního samosprávného celku periodický tisk, jehož vydavatelem je obec, kraj nebo hlavní město Praha nebo jeho městská část (dále jen „územní samosprávný celek“) nebo právnická osoba zřízená či založená územním samosprávným celkem či společně více územními samosprávnými celky nebo právnická osoba, kterou územní samosprávný celek sám nebo spolu s dalšími územními samosprávnými celky ovládá podle zvláštního právního předpisu*[4], anebo periodický tisk, jehož obsah, vydání a veřejné šíření zajišťuje jiný vydavatel na základě smlouvy s územním samosprávným celkem či společně s více územními samosprávnými celky[5].“

Tato definice periodického tisku územního samosprávného celku vyřešila trojí dosud problematické situace a začtvrté do sebe zahrnula i tiskoviny vznikající standardním postupem při zadávání tzv. „vydavatelského servisu“ obcemi jiným smluvním partnerům, neboť se vztahuje na periodický tisk 1) obcí, krajů, Prahy, 2) městských částí (i když zde je de iure vydavatelem obec jako veřejnoprávní korporace, neboť městská část nemá právní subjektivitu) 3) právnických osob zřízených územně samosprávnými celky 4) na tiskoviny ze smluvního vztahu mezi územně samosprávnými celky a „vydavatelským servisem“.

Další ustanovení novely zavedlo do zákona § 4a s názvem „Sdělení v periodickém tisku územního samosprávného celku“, které zní „vydavatel periodického tisku územního samosprávného celku je povinen poskytovat objektivní a vyvážené informace o územním samosprávném celku a poskytnout přiměřený prostor pro uveřejnění sdělení, které vyjadřuje názory členů zastupitelstva územního samosprávného celku, týkající se tohoto územního samosprávného celku.“

Současné znění nově zařazeného paragrafu splnilo svůj účel, ovšem nikoli bezvadně. Dle mého názoru, založeném na sledování požadavků na právní úpravu tohoto obsahu, neodpovídá ustanovení § 4a očekávané koncepci.

Systematické zařazení ustanovení § 4a je nelogické. Ustanovení mělo být zařazeno spíše za ust. § 5, tedy jako ust. § 5a. Ustanovení § 4 a § 5 se zabývají odpovědností, a to za obsah a za reklamu. Nové ustanovení proklamuje objektivnost a vyváženost obsahu periodik, jde tedy o výslovné stanovení povinnosti, nikoli o výslovné stanovení odpovědnosti, i když se s porušením povinnosti váže určitá odpovědnost. Odpovědnost za nedodržení toho ustanovení je řešena až v novém § 15a, který odkazuje na § 14 tiskového zákona.

Další zásadní změnou tiskového zákona je nové ustanovení § 11a s názvem Doplnující informace. Aktivně legitimován k žádosti o uveřejnění doplňující informace je pouze dotčený člen zastupitelstva. Toto velmi úzké vymezení subjektů bylo kritizováno místopředsedkyní vlády, ještě před přijetím vládního návrhu zákona vládou, přesto však byl v takové podobě vládou přijat.

Zákon omezuje podávání žádosti na zveřejnění doplňující informace za předpokladu splnění některé ze tří podmínek. Dvě podmínky se váží na institut sdělení v periodickém tisku územního samosprávného celku upravený v § 4a, respektive na jeho nezveřejnění a uplynutí zákonem stanovené lhůty. Třetí možnost proč žádat zveřejnění doplňující informace se pojí se splněním

povinnosti otištění sdělení, ale další předpoklad je poměrně kontroverzní, neboť zavádí neurčitý právní pojem „přiměřený prostor“.

Podle mého názoru je v rozporu s účelem novely tiskového zákona tříměsíční lhůta, kdy vydavatel může stagnovat s vytištěním doplňující informace. Cílem novely bylo dát prostor opozici, umožnit ji operativně reagovat, sdělit veřejnosti jiný pohled na aktuální problematiku. Lhůta, jenž může být okolnostmi protažena až na šest měsíců (v souvislosti s § 15a), neumožňuje opozici vyjádřit se pohotově, a tak otištění jejich názoru po příslušné době bude pro čtenáře bez souvislostí.

Následující nové ustanovení označené jako § 15a stanoví formu a obsah žádosti o zveřejnění doplňující informace, a prekluzivní lhůtu k doručení žádosti. V třetím odstavci pak ustanovení odkazuje analogicky na § 13 až § 15 tiskového zákona.

Prekluzivní lhůta k podání žádosti o zveřejnění doplňující informace je trojí. Zaprvé může být žádost podána do 3 měsíců ode dne, kdy marně uplynuly 3 měsíce od doručení sdělení vydavateli, který měl toto sdělení uveřejnit podle § 4a tiskového zákona. Prakticky se tedy může na otištění doplňující informace čekat až 6 měsíců, a to díky okolnostmi na straně vydavatele a posléze na straně žadatele. Žadatel bude ale s největší pravděpodobností reagovat pružně, aby se vyvaroval toho, že jeho sdělení bude otištěno až po „vyšumění“ událostí, na které reaguje. Za druhé jde o případ, kdy délka lhůty závisí na periodicitě vydávaného periodika. Některá obecní periodika jsou měsíčníky, v menších obcích většinou čtvrtletníky a některá periodika mají dokonce ještě nižší periodicitu[6] a za třetí délka lhůty závisí na úvaze dotčeného člena zastupitelstva, zda mu v tom kterém vydání obecních periodik byl poskytnut přiměřený prostor či nikoli.

Co se týče podmínek pro uveřejnění dodatečné informace, uplatnění práva u soudu a výjimek z povinnosti uveřejnit doplňující informace, odkazuje zákon na dosavadní ustanovení § 13 - 15, které se použijí obdobně.

Ačkoli zmiňovaná novela tiskového zákona dosud neabsolvovala celý legislativní proces, lze předpokládat, že jím bez větších změn projde.

Mgr. Barbora Slováková

[1] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#), bod 1.6. Zavedení opatření proti zneužívání radničních periodik

[2] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[3] Dostupné na stránkách Parlamentu České republiky, Poslanecká sněmovna 2010 - Stenozáznamy, stenografický zápis 36. schůze, 20. března 2012, k dispozici >>> [zde](#).

[4] Namísto * je v zákoně použita poznámka pod čarou číslo 9, která zní: „§ 66a obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.“

[5] periodický tisk, jehož obsah, vydání a veřejné šíření zajišťuje jiný vydavatel na základě smlouvy s územně samosprávným celkem je v práci dále označován jako „vydavatelský servis“

[6] Podle O. Kužílka, jenž zpracoval periodicitu obecních periodik v průzkumu Radniční listy bez cenzury obecní periodika ve 12% představují čtvrtletníky, 9% dvouměsíčníky a 16% představuje nepravděelně vycházející tiskoviny, minimálně však pětkrát za rok. Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

Další články:

- [Určení nadřízeného orgánu magistrátu vykonávajícího dozor nad usneseními, rozhodnutími nebo jinými opatřeními učiněnými městskými obvody nebo městskými částmi v samostatné působnosti](#)
- [NSS sjednotil judikaturu ve věci odvodu za porušení dotačních pravidel](#)
- [Obnovení způsobilosti účastníka zadávacího řízení na veřejnou zakázku v rozhodovací praxi správních a soudních orgánů](#)
- [Otázka uveřejňování skutečně uhrazené ceny ve vztahu k zákonu o registru smluv a zákonu o zadávání veřejných zakázek](#)
- [K právu jiných osob nahlížet do spisů ve smyslu § 65 odst. 1 in fine trestního řádu](#)
- [Rozhodování o regresním nároku ručitele v rozhodčím řízení](#)
- [Nařízení \(EU\) č. 2018/389 - nová pravidla pro poskytovatele platebních služeb](#)
- [Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky je veřejnou institucí](#)
- [Jistota v zadávacím řízení ve formě bankovní záruky a možnost její autorizované konverze](#)
- [Malý dopravní význam aneb které komunikace \(chodníky\) nepodléhají povinné zimní údržbě?](#)
- [K postupu orgánů během řízení dle § 31a odst. 3 ZOŠ](#)